

64500

SOFORZ

De...

Indiaru

F1411
.S6
1777
v.1
c.1

D. D. JOANNIS
DE SOLORZANO
PEREIRA,
DE INDIARUM JURE.
TOMI DUO.

F1411
S6
1777
v.1

D. D. JOANNIS
DE SOLORZANO
PEREIRA,
DE INDIARUM JURE.
TOMI DUO.

D. D. JOANNIS
DE SOLORZANO
PEREIRA,

JURIS UTRIVSQUE DOCTORIS,
EX EQUESTRI MILITIA D. JACOBI,
ET IN SUPREMIS CASTELLÆ, ET INDIARUM CONSILIIIS
Senatoris;

DE INDIARUM JURE.

S I V E

DE JUSTA INDIARUM OCCIDENTALIUM INQUISITIONE,
Acquisitione, & Retentione.

TOMUS PRIMUS.

Cum duplici Indice, primo Librorum & Capitum; altero Rerum notabilium absolutissimo.

Editio novissima ab innumeris, quibus priores deformata erant, mendis emaculata,

OPERA ET STUDIO

LIC. D. FRANCISCI MARIE DE VALLARNA, JURISCONS. HISP.
in Supremis Consiliis Advocati, & Collegii Matritensis Alumni.

SUPERIORUM PERMISSU, ET PRIVILEGIO.

M A T R I T I

In Typographia Regia, vulgò de la GAZETA,
Anno MDCCLXXVII.

50554

1080046817

JOANNIS
DE SOLORZANO
PERRERA
JURIS UTRIVSQUE DOCTORIS
EX EQUESTRI MILITIA D. JACOBI
ET IN SUPREMISS CASTELLÆ ET INDIARUM CONSILII
Senatores
DE INDIARUM JURE
SIVE
DE JUSTA INDIARUM OCCIDENTALIUM INQUISITIONE
Adquisitione, & Retentione.
TOMUS PRIMUS
OPERA ET STUDIO
LIC. D. FRANCIS MARIE DE VALLERNA, JURISCONS. HISP.
in sp. con. Consilii Advocati, & Collegii Matriscensium Alumnus.

SUPERIORUM TERNISSEU ET PRIVILEGIO
MATRICE
In Typographia Regia, vulgo de la Gaceta.
Anno MDCCXXXVII.

133

LECTORI.

HAbes, Candide Lector, scriptionis nostræ intentum, & argumentum. An & implementum? Tum erit, Libro, si vacat, attentè perlecto, dispicere. *Malè se habet* (inquit D. Ambrosius) *liber, qui sinè assertore non defenditur.* Hic fortè vindicem Te, si prius judicem, experietur, atque adeò, non timet:

*Scilicet incipias lima mordatius uti,
Et sub judicium singula verba voces.*

Certè enim, nisi Mihi Suffenus sim, sperare possùm, Te in eo plura diligenter inventa, magnificè enuntiata, aptè disposita, plenè, & ubertim tradita, castè & politè explicata, acriterque & exactè judicata, reperturum. Quæ tibi illum commendent, lectumque, ac lectu dignum reddere possint, & in memoriam revocent, non solum curtum illud, sermone rotato, Martialis Enthymema:

Est aliquid boni, ergo bonus liber est. Verùm & Petronii verba, dum in simili ait: *Neque concipere, aut edere ejusmodi partus mens potest, nisi ingenti flumine literarum inundata.* Sat scio (vel Plinio Juniore præeunte) studiorum scribendorum, ac vulgandorum aleam: *Rem esse difficilem, arduam, fastidiosam, & quæ eos, à quibus contemnitur, invicem contemnat.* Præsertim in stricta nostrorum temporum censura, & rerum componendarum dissidentia, ubi præterire quicquam indiligentiùs, omnia consecrari difficillimum, judicare periculosum, & omnibus in omnibus placere, impossibile est; sed vel ob hoc ipsum, cum eodem Plinio: *Eos omnes, qui aliquid in studiis faciunt, venerari etiam mirarique soleo.* Idque (ut videbis) passim hisce in libris ostendo, quamvis:

Plures Thyrsigeros, paucos sit cernere Bacchos.
Quod Te etiam Lector facere vellem, ac subinde his Sardonii Apollinaris verbis admoneo: *Magnum hoc est, & literarum viro convenientissimum, cum studiis ipse maximis polleas, ea in aliis etiam minima complecti: sed ex hoc ipso consummatissima Tibi gloria reponderatur. Nam satis eminent meritis ingenii proprii, qui fuerit fautor alieni.* Neque ferre possum, qui ita mirantur antiquos, ut nostri ævi ingenia despiciant, cum vel Horatius hoc sine indignatione non tulerit:

In-

*Indignor quicquam reprehendi, non quia crasse
Compositum, illepidere putetur, sed quia nuper.*

Quod si fortasse quædam hîc languida, vulgatiora, aut minus eleganter enuntiata, compereris, adverte precor, quod

Non semper idem floribus est honos

Vernis, nec uno Luna rubens nitet vultu.

Et interdum eximiæ artis specimen esse, artis præcepta laxare, & vulgi palato indulgere, non enim frustra D. Augustinus scripsit: *Malo ut me Grammatici reprehendant, quàm ut non intelligant populi*, & Petronius:

Inveniat quod quisque velit, non omnibus unum est

Quod placeat, hic spinas colligit, ille rosas.

Sin autem alia, vel totus ipse liber Tibi nimis longus videatur, illud pro captu Tuo ad caput contrahe, & ubicumque visum fuerit finem, aut prologum facito, interim tamen animadvertens, longa censeri non posse, quibus nihil sit quod demere possis, quodque institutæ tractationis terminos transgrediatur, & juxta Plinii Junioris sententiam: *Hercule ut aliæ bonæ res, ita bonus liber melior est quisque, quò major*. Hasque & alias calumnias, sive objectiones, quibus noster impetitus, & penè interceptus est, ex sola ipsius lectione facili negotio convinci, & laudatiorem illum, desiderabilioremque reddidisse, ut sæpè in similibus accidit, & de Vejentonis libris eleganter Tacitus scriptum reliquit. Tu adhuc erratis ignosce, quæ plura esse non dubito, quò magis Tua benevolentia resplendeat, & Zoilum exue, Teque Patronum, ac Laudatorem laudabilium lucubrationum exhibe. Nam juxta nuperi Epigrammatarii consilium:

Laudatur meritò laudator, amatur amator;

Ergo ut lauderis, lauda, ut ameris, ama. Vale.

IN LAUDEM LIBRI ET AUCTORIS
CARMEN HEROICUM.

Quo jure Occiduos Hispanus regnet in Indos.
Legitimi Antistes juris lumenque, secundo
Hoc quoque, ceu primo, præstante volumine monstrat.
Nam velut ignivomo jubar ardens fundit ab ore.
Sol Hyperionius radiis armatus acutis,
Illustratque solum: sic lucem mentibus addit,
Discussa legum caligine, fulgidus ardor,
Nempè SOLORZANI Ingenii, sic lampade clara
Illata, victæ acutum cessere tenebræ.
Sol etenim radians cognomen Gentis avitæ est:
Grande SOLORZANE; cujus cognominis hæres
Hic cluit, Hesperii nova lux, Indique Senatus.
Ortygia quondam Sol ortus in Insula, Apollo
Veridicus fertur, Doctus, Jurisque Peritus,
Facundus, nitidus, culti quoque Carminis Auctor.
Noster & hic pariter cognomina tanta tuetur.
Sed pars corrupta est vocis, nam labilis ætas
Protulit ORZANUM mendosè pro Ortygiano.
Quippe SOLORZANUS prius Ortygianus erat Sol.
Nocturnas patulo qui pellit ab Orbe tenebras.
Nec sic flammiferi radiato lumine Olympi
Omnia complentur, medio cum Phœbus in axe est,
Purus, & à nullis nebulis obducta opacis:
Luce micant nostris ut jura faventia rebus,
Quæ tribus hic fulcit validis, solidisque Columnis,
Juris item triplicis nostri ter Maximus Atlas,
Scilicet aut major veteri, vel non minor Orbis,
Invidia nobis penitus grassante, perisset,
Ni foret hic nostris tantus Patronus in Oris,
Juris, & hoc tantus modò propugnator in ævo.
Tanta igitur tellus, tanto sub judice nostra est,
Quam jus, quam ratio nobis modò vindicat omnis.
At sibi ne Soli tantum tribuisse putetur,
Testibus hoc firmat legum, jurisque peritis,
Hoc quoque Doctorum censent monumenta virorum.
Fatidico hæc eadem testantur carmine Vates.
Innuat his mystes, connivet & ipse profanus.
Convenit externis cum nostris: cuncta Beatum
Eloquium decorat, documentaque maxima rerum.
Euge Pater Vatum, Themidis vitrate Sacerdos,
Sarta & tecta simul cujus delubra tueris.
Historiæ columnen, vindex veri, arbiter Orbis
Incorruptè Novi: cujus sublime Tribunal
Inscendis quoties, toties comitatur euntem,
Justitiæ inculcata cohors, pietasque fidesque.
Scilicet haud litis tetricæ, sed pacis amantem.
Te decus egregium semper firmumque bonorum
Præsidium sequitur; Te nostræ gentis alumni
Cantantes sublime ferent ad cærulea cæli,
Vindiciasque suas prorsus celebravit uterque
Orbis, & inferior seclis labentibus ætas,
Cuncta sit ut meritò per secla PARRIRA perennis.
Magna igitur debent Tibi, Magne SOLORZANE, Iberi
Præmia, persolvent meritis majoribus omnes.
Hos inter plures cuperem Tibi dicere laudes,
Si foret ingenium Tibi, quod Tibi contigit uni.
Hoc tamen optare, ut stultum, sic prorsus inane est.
Quod minus ergo Meis tanta ad molimina laudum
Pondus adest numeris, pergam suadente Minerva
Insuperabilibus præstare silentia rebus,
Nemo secet parva sanus vasta æquora cymba.

DON FERDINANDI DE SOLORZANO PEREIRA
& Paniagua,

AUCTORIS FILII NATU MAJORIS,
EX EQUESTRI MILITIA D. JACOBI EQUITIS,
& Regis nostri Potentissimi Pædagogiani Aulici, quem
Latinè Puerum, Græcè παις, Gallicè, & Hispanè
Paje vocamus.

CARMEN ELEGIACUM.

VOx Geniti, ut Patris vox est (sententia jure
Fixa manet) patrios dum tenet ille Lares.
Esto; sed idcirco, Genitor venerande, canenda
Suspecta in Genito laus nequit esse Tuo.
Scilicet in gemino Te Fama Intermina Mundo
Et lingua, & pennis celsa per astra vehit.
Quodque sub unanimi celebratur voce proinde
Desinit erratum, pergit & esse ratum.
Spargere si tenebras malè suada silentia tentent,
Pluma quidem doctis Te feret Orbe Libris.
A Te Casareum didicit Salmantica quondam,
Jus quoque Pontificum debuit illa Tibi:
Qui ferus ense Patrem nihil obruncare timebat,
Codicis ecce Tui verba cruenta timet.
Qualis ab obscuro Sol igneus athere noctem,
Legibus exturbas Indico in Orbe Chaos.
Et documenta refers, queis hac regione paranda,
Jura patere facis Principis æqua Tui.
Hoc novo, & in lucem veniente volumine, pandis,
Indica sub frænum quomodo Regna vocat.
Quidquid habet partum bello, & virtute PHILIPPUS,
Id firmas calamo tempus in omne Tuo.
Tu mores, muros expugnent Arma, Ducesque,
Indica rura alii, Tu Indica jura dabis.
Ira ferox illic: Pax hic propugnat, & hostem
Majorem vincis: fortior ergo Toga es.
Vivida primus Ego Genitoris nascor imago,
Quam negat esse parem, nil, nisi quod sit idem.
Ultimus Auctoris mentem Liber extrahit altam,
Mentitur corpus Vos animo esse duos.
Vis tamen è Libris, quam è Natis ante referri
Fortè quod hi morès ingeniumque notent.
Hinc Mihi sortitus si detur, & optio, Liber
Protinus esse sinam, dam Liber esse queam.

MEDEA AUCTORIS LIUD MEDA
DON GABRIELIS DE SOLORZANO PANIAGUA
& Trejo,
AUCTORIS FILII SECUNDOGENITI,
IN SALMANTICENSI ACADEMIA
utriusque Juris studiosi.

MONTE sub umbrifero projectus Hyantius Heros
Impulit argutam voce canente lyram.
Ecce silent venti; lapides volvuntur in urbem
Sponte, peregrinis stat quoque Lympha modis.
Brachia collectis flexere volucris orni,
Sistit & ad numeros Tigris, & Ursa gradum.
Ipse tenes populos gemini, PATRER inclite, Mundi,
Quos Tagus auriferis, ditat & Indas aquis.
Fertur Apollineis Salmantica docta Palæstris,
Juris ad insuetas fixa stetisse vias.
Peruvii constat tenuisse silentia gentes,
Dixeris Occiduis cum pia jura plagis.
Decolor anfractus habitaverat India, noctem
Senserat; experta est, Te veniente, diem.
Quot sibi vulgato peperere voluarine plausus
Aula; sed & Proceres, Magne PHILIPPE Tui.
Magna utique Amphion, sed Tu majora patraſti,
O PATRER, ipse homines attrahis, ille feras.
Quodcumque est Sophiæ, quodcumque est artis ubique,
Ingeniū, aut Geniū quidquid ubique viget;
Omne Tuis, Genitor, reor insedisse libellis;
Non sapio, aut atas, si sapit, ista leget,
Plura recenserem, inopem, sed copia natum
Ipsa facit, nullo carmine laudis eges.
Hoc Tibi doctrina monumentum, & pignus amoris,
Sic parvo grates munere pensat Amor.
Vive memor Nati, duretque Pelargia Tecum,
Sit Mihi cura Tui, sit Tibi cura Mei.

D. JOANN. DE PEREIRA

IN EJUSDEM LIBRI, ET AUCTORIS LAUDEM
ELEGIA
LIC. D. PETRI DE LLAREMA BRACAMONTII,
S. Inquisitionis Llerenensis Fiscalis dignissimi.

REGUS æthereis lapsus Jovis ales ab oris,
Dum vacat, & reduci tendit in astra gyro:
Digna Jovi referam quamnam modò munera dixit,
Et mansura animi pignora grata mei?
Astra micant, Phœbique soror micat aurea cœlo,
Phœbus inexhausta nubila luce fugat.
Deliciæ, faustique dies, non tempora, non nox;
Munus utrumque Jovis, munus utrumque Deæ.
Mella feram sudata crocis, sudata marino
Rore, & pastanis eruta mella rovis.
Fortunata dies, qua Te, SOLORZANUS, Auctor,
O rerum, tanto munere ditat apis!
Disce, Parens, hominum sævos lenire labores,
Blanda que frangato condere jura Polo.
Grandia magnanimi vident Indica regna PHILIPPI,
Mellitum AUSTRIACÆ læta subire jugum?
Hæu qualis pietas! talem decet esse parentem,
Quantus amor! victos in sua vota trahit.
Quantum auri, argenticque ferax vomit India, partem
Fœlix, Hesperii fundit in arva Ducis.
Hinc census, placidique tument patrimonium Regis,
Nec populi incassum flava metalla liquant.
Thuris inabsumpto redolent altaria fumo:
Thura venenatis insidiosa Diis,
Ara calet, Styx atra pavet, delubra renident,
Sacra cluunt, summo ritè peracta Deo.
Seligit AUSTRIACUS læto pius ordine Mystas,
Facundosque sacris præficit ille choris,
Clamosi sinuosa, fori placabilis undis,
Temperat arbitrio jurgia dira, Themis,
Pax animo, sincera quies, & cura domorum,
Lata Peruanis expatiantur agris.
Exulat irarum fluctus, timor omnis abactus,
Fertilis irriguo terra virore nitet.
Prætulit infaustus pacem SOLORZANUS almam
Litibus, inque foro prætulit arte modum.
Vindice nec latus Peruanus juris, & æqui,
Scriptoris fausto munere solus ovat.
Hic Mystæ, hic delubra piis prælata trophæis,
Juraque vix trutinâ dissociata, cluunt.
Cura Patrum, tetricique adigit censura Senatus,
Legibus invicti regna subesse Ducis.
Ante Jovem flexo sic poplite signifer ales,
Talia Dictæo retulit ille Deo.
Tum Pater Augusto flaventia tempora nutu
Movit, & hos placido fudit ab ore sonos;
Ter fausto visure diem liber augure, prodi,
Terque Tibi æternum luce refunde diem.
Indica non aliter perstabunt regna PHILIPPO,
Docte PEREIRA, Tujs ni tuære nodis.

ALUD

DOC-

DOCTORIS
ALPHONSI SANCTII,
IN INCLYTA COMPLUTENSI ACADEMIA
Exoticarum linguarum Professoris.

EPIGRAMMA

TEMPORA dispensat Sol, Tu Solorzanus Indis
Dispensas leges; lustrat uterque Polum.
Ambo dispensant, Sol, & Solorzanus, Orbem
Ille movens librat, librat & iste monens.

ALITER ALIUD EJUSDEM DOCTORIS.

SOLE sub ardenti das Indis jura remotis,
Sol rectus nomen Torrida Zona dedit.
Ex Grajo & Latio nomen SOLORZANE misces,
Æquat Sol rectus nocte dieque viam.
Barbara sic legi supponis colla superba.
Ergo Sol motu, Tu quoque lege Regis.

DOCTORIS
D. PETRI LUDOVICI SALAZARII,
electi Auditoris Regiæ Cancellariæ Insulæ Hispaniolæ,
sive Sancti Dominici.

ALIUD AD IDEM EPIGRAMMA.

SOLA duos felix sortitur America Soles,
Unum communem, qui velut axe diem.
Noctè dieque micat scriptis SOLORZANUS altera
Ille fugit tenebras, is fugat ingenio,
Sole igitur majus solus SOLORZANUS, ille,
Qui novus esse Novi noscitur Orbis Atlas.
Lustrat Hemisphærium nostrum, mox currit ad Indes
Phœbus, sic toto spargit in Orbe jubar,
Lustrat utrumque docens melius SOLORZANUS axem,
Nam caret occasu, fulget & ipse diu.

ALIUD

D. JOANN. DE MATIENZO ET DEZA.

V. C.

PRÆFERAT eximios Orbi, Vir Magne, labores
Grata Tuos gazis Indica terra suis.
Divitias quærunt alii, Tu juris & æqui
Doctrinâ illustris, ditior inde redis.
Ergo quique novum penetrare optaverit Orbem,
Disciplinarum pergat adire Tutum.
Cui radians, illum miroque regimine lustrans,
Sol ades, & semper lux eris ipse. Vale.

552

D.

D. D. FERDINANDI LUDOVICI DE VERA,
Vice-Comitis de Sierra-Brava.
IN EJUSDEM LIBRI, ET AUCTORIS LAUDEM.
EPIGRAMMA.

A Quo clara micans deponit lumina Titan,
Ad quod flammivomos aequore mergit equos,
Pergat, & extremam properet contingere metam;
Atque iterum emensum, retrò recurat iterum.
Non tamen Antipodas solitos descendat ad Indos;
Illic alter enim major Apollo micat.
Dum regit Indorum præsens SOLORZANUS Orbem,
Juraque dum populis dat sacrosancta novis.
Dumque novum linquens, Hispanum illuminat Orbem,
Et spargit Sophiæ luce micante jubar.
Clarus inoffenso procedat lumine Titan,
Et ne sit geminus, pergat ad Antipodas;
Hic ubi lata patent florentia Regna PHILIPPICÆ,
MAGNI, quo major nullus in Orbe fuit.
Sol sat erit Sophiæ SOLORZANUS omnia lustrans,
Estque supervacuum lumen Apollineum.

D. JOANNIS BEJARANO CARVAJAL,
in Supremis Consiliis Advocati.

AD EUMDEM LIBRUM, ET AUCTOREM.
EPIGRAMMA.

GLORIA Colombi, Cortesii gloria, summâ
Felicitate, silet, dum Tua jura legunt.
Ignotum licet traxit uterque triumphum,
Protulit in terras Imperiumque novas;
Ast majora petis, quasitum viribus Orbem,
Et novitate regis, & comitate pacis.
Cedant Arma Togis, Toga cum una Joannis,
Quidquid & arma premunt, ipsius ore regit.

D. HYACINTHI DE QUESADA ET FIGUEROA,
Ex Equestri Militiâ D. Jacobi.

EPIGRAMMA.

INDICA Regna levi das, Magne SOLORZANÆ, penna
Describis varias Scriptor, & Auctor opes.
De pelago, & fluvii, de campis, de ubere rerum
Copia, & argenti munere dives agis:
Congeris hinc servos, vestes, & pascua, silvas,
Gemmarum pretium, rustica dona, dapes
Regales reditus, portoria, vina, salinas,
Jura, notas, leges, tum monumenta, Fidem
Omnia divino tractas sub acumine, vitam
Omnibus inspirans, penè sepulta creas.
Omnibus ingenii paris alto lumine lucem,
Et pariter calamo stantque vigentque Tuo.
Numinis, ò similem divino munere dextram,
Quæ creat ille novas, quæ beat ille beas.

D. D. PETRI FERDINANDI DE BAEZA,
à Consiliis Regis Nostri Potentissimi, Supremæque ejus
Curia, & Sacrorum nemorum, saltuumque
Quæstoris.

Ad eundem librum, & Auctorem.

HORATIANUM CARMEN.

NON sceptrum Regum, non diademata,
Non splendor Orbis, factive Fortium,
Secura temporis refulgent,
Nobilibus decorata signis.
Quos alta Martis bellica gloria,
Jovi Supremo fecerat amulos,
Promente Fortuna maligna,
Præcipiti cecidere lapsu.

Ubi superbum gloria Casarum?
Et alta Romæ moenia Romuli?
Rucæ penitus jam trophæa,
Instabili ferientis telo.

Tu sola virtus, Tu sine termino,
Vitam perennias, funeris insicia,
Mortisque contemptrix triumphas,
Despiciens cineres sepulchri.

Non Te caducis terra coercuit,
Non lata fuis æquora sinibus,
Tu sedibus cœli locata,
Sideribus redimita fulges.

Ô sæpè felix, quem Tua dextera, quæ
Licet sis ortus sanguine nobilis,
Insignibus terræ relictis,
Ingenii decorat trophæis.

Olim, quod armis vicerat Hesperus,
Quem victor Indum sub juga miserat,
Huc mille perpressus labores,
Occidui domitor profundi.

Tu, major armis, docte SOLORZANÆ,
Tu jura servas, menteque fervida,
Victoribus donas lberis
Imperium gladio subactum.

Vesana tristis vox sonet invidi,
Negetque Nostri jura severior
Mavortis, æstuet sub imis
Visceribus sanie tumentis.

Evincet hostes Te duce veritas,
Novæque flammæ conscia luminis
Altè coruscet, Tuoque victrix
Ingenio, radiata fulget.

Tonantis ales qualiter aëris
Tractus fugaci pervolat impetu,
Regina nubum triumphat,
Nobilibus relevata pennis.

Ergo perenni nomine secula
Vinces, & alti conscius ætheris,
Premes comas lauro virentis,
Perpetuè meritis superstes.

Fortuna nutet, nutet & arida
Tellus, & humor fluctibus æquoris,
Vives perennis, astra quamvis
Destituat radiosa flamma.

DOCTORIS
D. FRANCISCI DE ALARCON CORONADO,
Mexicani in Regia Insulæ Hispaniolæ,

SIVE
SANCTI-DOMINICI CANCELLARIA REGII FISCI
Patroni disertissimi.

IN LAUDEM AUCTORIS
EPIGRAMMA LATINO-HISPANICUM,
VULGO
SONETO.

QUANDO illustrabas Aulas Salmantinas,
Delicias de Minerva generosas,
Juridicas lectiones Portentosas
Diſtabas, Conclusiones peregrinas.

Patrocinando ſolidas Doctrinas,
Manifestando Ingenio, ſi glorioſas
Palmas de Athleta invicto, tan famoſas,
Quanto excellentes, Delphicas, divinas.

Ultimamente, das conſtitutiones
Indicas, doctas, claras, imitando
Graves Lycurgos, Principes facundos.

Tantas remotas, Barbaras nationes
Feroces, grandes animos domando,
De PHILIPPO conſervas ambos Mundos.

IDEM

IDEM

PRO AUCTORE LAUDANDO, LITERARUM
ambagibus complicatum, undique SOLORSANO nomen,
Tortuoso circumcludit Labyrintho, quem major
S demonstrat.

O mige Nas Artes Superas dicta mi Ne tant O

N umen b A bens S ac R um, ut S i dulci c Armine nome N

A pponam, ve S onat R ar de gittu R e S i s i b A

S uperius Reptens nomen, L aus omnia, R ursu S

R orat O vans, L umen pr O dit, de L umine r O bu R

O ritur, & L arg O S Ornat tempora L aur O

R idet ager m O du L ante Dea, vi O L aria maj O R

S pargit, & au R i c O mans dat L it Ora vertice To R mi S

A mbro S iam spi R at flos O nmis, R ure Ligu S tr A

Neſtareas context A rosa S, dant, ge R mini S A gme N

O tibi Sol; ore i N signis, c A pe pectore S A N O

IDEM

MIDEM
 HIEROGLIPHICON ANAGRAMMATE
 DE PROMPSIT EX NOMINE
SOLORSANO.

Tu Sol, nomine & omine, Solus.

Non patitur nebulas Sol sanus, splendet ore,
 Eclipsim numquam, Sol videt iste suam.

ALIUD ANAGRAMMA

LIC. D. FRUCTUS DE SOLORZANO
 & Velasco,

Sequenti Disticho comprehensum.

Jus doceo, sacrumque lego, recondita Mundi
 Nosco, novi: Auctorem nobile dicit opus.

Id est:

Doctorem D. Joannem Solorzanum Occidui gemmati Orbis
 Solonem unum, innocuumque P.

INDEX CAPITUM,
 SIVE SUMMARIA COGNITIO OMNIUM
 Quæstionum, & Disputationum, quæ in his tribus libris de
 justa Indiarum Occidentalium inquisitione, acquisitione,
 & retentione continentur, & discutiuntur.

Numerus paginam indicat.

LIBER PRIMUS.

- C**aput I. Quid proprie Indiarum nomine veniat? ubi latè de Orientalium situ, & divisione tractatur, & de antiqua Orbis partitione, pag. 1
- II. De eorundem Indiarum Orientalium dignitate, & excellentiis, & an, & quatenus ab antiquis cognita, & illustrata fuerint? 9
- III. De eisdem Indiis Orientalibus, & felicissimis Lusitanorum in illis inquirendis, subigendis, & Christi Fide illustrandis, expeditionibus, 14
- IV. De Occidentalibus, & Meridionalibus Novi hujus (ut vocant) Orbis regionibus, & cur India, & America dicta? 21
- V. De initio, & progressu detectionis Novi Orbis, & iis, qui in hoc magis meruisse videntur, 28
- VI. De situ, & descriptione Novi Orbis, & de linea Meridionali, qua Alexan. VI. R. P. Castellanos, & Lusitanorum navigationes divisit, 35
- VII. De natura, & excellentiis Novi Orbis, & aliqua de terræ motibus, montibus ignivomis, & eorum causis, 45
- VIII. De Oceano, quo Novus Orbis undique cingitur, & ejus utilitatibus, & nominibus, & naturali Atlantici, & Australis per fretum Magallanicum communicatione: & an hominum industria isthmus aliquis perforari possit, quo hæc duo maria facilius, & commodius jungantur, & adeantur. 53
- IX. De origine gentium in Novi Orbis regionibus repertarum, & quomodo ad eas transire poterint? 62
- X. De eadem Indorum origine, & quod vero similis videatur terrestri, aut brevi navali itinere per has regiones disseminatos fuisse. Et an à posteris Chami descendant? & aliqua de colore eorum, & Gigantibus, qui in aliquibus locis reperti dicuntur, 70
- XI. De Auctoribus, & argumentis, quibus probatur, Hispanos omnium primos hunc Novum Orbem detexisse, & aliis ante eos prorsus incognitum, & certè nec leviter adumbratum, 76
- XII. In quo latè Muctores, & argumenta contrariæ sententiæ referuntur, & refelluntur: & nullis ante Hispanos hunc Novum Orbem cognitum fuisse, magis ostenditur, 84
- XIII. De Regione Ophira, cujus frequens est in sacris Litteris mentio, & an ea huic Orbi Novo respondeat: & appellationi Regni Piru originem dederit? 94
- XIV. An in Novo hoc Orbe ante Hispanorum

- advengum ullibi Evangelium prædicatum fuerit? 100
- XV. De locis sacræ Scripturæ, quæ hujus Novi Orbis detectionem, & conversionem prænuntiare, & Hispanis reservare videntur, 111
- XVI. De ingenti gloria, & maiestate, quæ Hispaniæ Regibus & gentibus ob inventionem, illustrationem, & conversionem hujus Novi Orbis accessit, 118
- LIBER SECUNDUS.**
- C**aput I. Quam sit nobilis & difficilis hæc de justa Indiarum acquisitione tractatio, & a quibus fuerit scitò, aut etiam perfunctorie agitata, 129
- II. De primo debellationis, & dominationis Indiarum Occidentalium titulo, quem gloriosissimi Hispaniæ Reges ex Divinæ voluntatis concessione habere posse videntur, à qua omnium Regnorum jura dependent, & quibus illa vaticiniis, & prodigiis fuerit insinuata? 134
- III. De secundo titulo, qui ex Divino impulsu, & inspiratione colligi potest, qua Deus Hispaniæ Reges, & homines ad hunc Novum Orbem inquirendum, & acquirendum movisse videntur, 143
- IV. De pluribus miraculis, quæ in Novi Orbis detectione, conversione, & acquisitione intervernerunt, & Divinam tanti operis voluntatem, inspirationem, & vocationem manifestarunt, 148
- V. De aliis magis peculiaribus, notandisque miraculis, quæ in Indiarum Occidentalium conversione, & conquestione acciderunt, 157
- VI. De tertio titulo, qui ex jure inventionis, & occupationis hujus Novi Orbis, per Hispanos primùm facta, desumitur: & an, & quatenus justus, & legitimus censeri debeat? 162
- VII. De quarto titulo, qui ex barbaris, & incultis Indorum moribus ab aliquibus sumitur, ob id justè debellari, & subjugari potuisse censentibus. Pro quorum opinione plurima latè, & novè considerantur, 171
- VIII. De Auctoribus, & argumentis, quibus superior barbarissimi Indorum titulus insufficientis videtur: & qualiter Aristoteles & alii, qui contrarium tenent accipi debeant? 179
- IX. De superioris quæstionis resolutione, & Indorum in tres classes distributione, & quantum oporteat, quod rudes, & insipientes à prudentioribus & sapientibus gubernentur, 194
- X. De quinto titulo, qui ad debellandos & subjugandos Indos ex eorum infidelitate à multis desumitur: in quo latè agentis & negantis sententiæ Auctores, & argumenta referuntur, & illustantur, 301

XI. In quo vera prædictæ questionis resolutio proponitur, & problematice utramque partem defendi posse monstratur, utriusque argumentis peculiari responsione solutis, 209

XII. De sexto titulo, ad eundem Indos justè debellandos, & subigendos ab aliis frequenter astruitur, quòd plurima, fœdissimaque peccata contra legem naturæ committerent; tyrannidem exercerent, antropophagi essent, & idololatricæ, cruentisque hominum sacrificiis immanissimè dediti, 215

XIII. De eodem titulo, & aliis variis rationibus, & argumentis, quibus magis at magis probari videtur, ad observandam legem naturæ, & idololatricam relinquendam, Indos, & quoslibet alios infideles, rectè, vi, & armis compelli posse, 227

XIV. De Auctoribus, & argumentis, quæ in superiore articulo pro negativa sententia urge-re videntur; & contritorum solutione, 236

XV. De titulo, sive articulo præcedentis resolutione. Et quid verius, aut probabilius in conflictu dictarum pugnantium opinionum videatur, 247

XVI. De septimo titulo, qui ex causa prædicandæ, & propagandæ Christianæ Religionis desumitur, & de Auctoribus, & argumentis, quibus Indorum, & aliorum infidelium debellatio hoc prætextu facta probatur, 254

XVII. De Auctoribus, & argumentis quibus præcedens titulus debellationis Indorum ob solam causam Fidei, & Ecclesiæ propagandæ reprobari, & infirmari videtur, 266

XVIII. De dictarum opinionum concordia, & explicatione. Et qualis demum vis, aut coactio Fidei propagandæ causa infidelibus licitè inferri possit? 227

XIX. In quo de solutione argumentorum, quæ in prædicta questione ad utramque partem expensa sunt, specialiter agitur, 286

XX. De octavo titulo, qui ex obligatione deducitur, quæ Indi, & reliqui infideles ad Fidem audiendam, & Prædicatores tuto hospitio excipiendos, tenentur, & ad concedendum liberam transitum in alias provincias, in quibus Evangelium annuntiare voluerint. Et an, & quatenus contra eos, qui hæc negant vel impediunt, justè pugnetur? 297

XXI. De nono titulo, qui ex auctoritate, & potestate desumitur, quam aliqui Romano Imperatori in elargiendis, & debellandis quorumlibet infidelium provinciis, concedunt. Quod an verum sit? Latissimè disputatur, & de Imperii iuribus obiter plura traduntur, 307

XXII. De decimo, & efficacissimo titulo, qui ex Romani Pontificis donatione, & concessione deducitur. Et an, & quatenus verum sit, illum circa personas, bona, & Regna fidelium, & infidelium tam in spiritualibus, quam in temporalibus disponere posse? 316

XXIII. De eodem titulo, & magis peculiari Pontificiæ potestatis, in concedendis Regnis, provinciis, & bonis infidelium, disputatione, 325

PROTESTATIO. Si quidpiam aspiciam, hic, aut alibi me ignaro elapsum, quod Catholica Fidei, & Christianæ Religionis aliquatenus adversari: vel ignavo, quod Doctioribus minus probari contingat. Id omne inditum, inscriptum, & Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, censura ac cujuslibet melius sentientis correctioni subjectum ex debito voto, ex animo volo.

JOAN-

XXIV. De eadem temporali Sedis Apostolicæ potestate. Et qualiter Alexander VI. & alii Romani Pontifices ea usi reperiantur: quorum Bullæ specialiter referuntur. Et de vi argumenti, quod ex auctoritate, consuetudine, seu observatione Ecclesiæ desumitur, 345

XXV. De iuribus, ac rationibus, quibus Apostolica Sedes curam, & facultatem convertendi, & acquirendi Novi Orbis Hispaniæ Regibus potius quam aliis indulserit. Et cur etiam quoscumque alios Reges, Principes, aut privatos ad eundem Orbem accedere; vel ejus maria navigare vetuerit? 361

LIBER TERTIUS.

Caput I. De iustitia retentionis Novi Orbis; & an verum sit, quod Bodinus tradit, Catholicos scilicet Hispaniæ Reges ob illius concessionem effectus fuisse sanctæ Romanæ Sedis vasallos, & feudatarios, & obiter nonnulla de feudis Ecclesiæ, 369

II. De alio titulo, qui ejusdem Novi Orbis retentionem magis justam, & legitimam reddat: nempe quod Reges Catholici illius acquisitionem magno, & maturo consilio habito, ac probabili opinione ducti, tentaverint. Et quæ semel ritè discussa sunt, vel legitime præscripta; non debent iterum in examen vocari, 378

III. In quo specialius de eodem præscriptionis titulo agitur, ejusque virtute, etiam maris tractatus, & litora queri, & aliorum in illis navigationes, & negotiationes prohibere posse, probatur, 385

IV. De aliis titulis, & rationibus, quæ eandem retentionem justiore efficiunt: & præcipue de bellis contra Indos perduelles, vel apostatarum illatis, vel causa sociorum initis, & de voluntario populorum in Regni translatione consensu, 394

V. De ultimo, & efficacissimo ejusdem retentionis titulo, qui ex difficultate, aut verius impossibilitate restitutionis descendit, Indis jam ad Fidem conversis, & eorum, & Hispanorum rebus mutuis inter se nexibus complicatis, 400

VI. Reges nostros pie semper, & sanctè ea omnia ordinasse, quæ in detegendis, & convertendis Indis fieri conveniebat, & excessus, atque injurias à Ducibus, & militibus irrogatas, nihil eorum pietati, & justificationi nocere, 404

VII. Indos, & reliquos infideles, qui Fidei prædicandæ & conservandæ causa Christianis Principibus subjunguntur, naturali libertate privandos non esse; idque summo semper studio à Catholicis nostris Regibus cautum, 405

VIII. Et ultimum. In quo Auctor volumen alterum de peculiari Indiarum, jure, sive de justa earum gubernatione promittit & quid in eo tractare intendat, Laconica brevitate recenset. Et paranesim, sive ad monitionem subnectit adversus eos, qui miseros Indos injuriis, & molestiis afficiunt, 426

JOANNIS
DE SOLORZANO
PEREYRA,
DE INDIARUM JURE:

SIVE

DE JUSTA INDIARUM OCCIDENTALIUM
inquisitione, acquisitione, & retentione.

LIBER PRIMUS,

In quo, quæ ad inquisitionem pertinent specialiter pertractantur.

CAPUT PRIMUM.

Quid propriè Indiarum nomine veniat, ubi latè de Orientalium situ, & divisione tractatur, & antiqua Orbis partitione.

SUMMARIUM.

- 1 Operis hujus institutum proponitur.
- 2 Præfationes inutilis, & verbosus commentarios facere stultum est.
- 3 Verbis qui abundant, in rerum substantia deficiunt.
- 4 Brevis est, qui non dicit plus quam oportet, & inita tractatio desiderat.
- 5 Perfectum est, quod ex omnibus suis partibus constat.
- 6 Præfationum utilium necessitas, & laudatio.
- 7 Lex 1. ff. de orig. jur. exornatur, Ibid.
- 8 Principium dimidium totius.
- 9 Adagium, quo illorum manibus, aut pedibus aliquid agere vetatur, quid significet, & unde sumatur.
- 10 Mundus à Deo ex nihilo, sed pulcherrimus conditus.
- 11 Mundus an dicatur à movendo, vel à munditie.
- 12 Mundus Græcè dicitur, & ut quod significat ornamentum.
- 13 Cornuta ancille quæ, & cur ita dicta.
- 14 Mundus multibris quid significet.
- 15 Mundi climata, sive plagæ quæ & quot.
- 16 Veni præcipui, & Cardinales dicti, qui sint.
- 17 Oriens, & Occidens quid.
- 18 Septentrionalis mundi plaga, quæ, & cur ita dicta.
- 19 Meridie, sive Meridionalis mundi plaga, quæ, & cur ita dicta.
- 20 Anarcticus polus solet vocari Meridionalis, & Australis, & cur.

Tom. I. de Ind. jure.

- 21 Septentrionalis pars cur etiam Aquilonaris dicatur.
- 22 Ventorum plurimum nomina, situs & differentia, remissive.
- 23 Mundi nomen contractum ad inferiora elementa, dividitur communiter in tres partes, Europam nempe, Asiam, & Africanam.
- 24 Orbis partes antiqui qua ratione dividerentur.
- 25 Asia sola dimidium Orbis olim cognitum continebat.
- 26 Orbis partium nomina unde, & situs, provincie, historia, mores, & excellentie, remissive.
- 27 India jacet in Asia, & in sacris Literis dicitur Hevialah, & cur.
- 28 India dicitur regio Orientalis Asiæ, ab Indo flumine, quod eam alluit, vel ab Indo abnate Noe.
- 29 Indi fluminis magnitudo, & an, & quatenus Gangem, & Nilum excedat.
- 30 Indus fluvius quot alios in se recipiat, & quot ossis Oceanum ingreditur.
- 31 India Asiæ, cur dicatur Orientalis, & de ejus situ, & Geographia.
- 32 India Orientalis magnitudo immensa pluribus demonstratur.
- 33 India Orientalis divisio varia reperitur apud Auctores.
- 34 Ganges fluvius celebratissimus, qui & in Scriptura Phison, à Paradiso existit.
- 35 India Orientalis divisio à Paulo Veneto tradita reprobat.
- 36 Abasia, & Abissinorum Imperium hodie est in Africa, & an olim in Asia, & intra Indiam fuerit.
- 37 Indiam Orientalem novo & obscuro modo dividit Abdias Babylonius.
- 38 Abdias Babylonius quis, & quando eixerit, de fide historie Apostolorum, quæ ejus nomine circumferitur.
- 39 Ethiopia ubi, & unde dicta, & quod sit duplex.
- 40 Media regio Asiæ, & ejus Geographia.

A

Mr.